

Sygn. akt III CSK 23/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku W. Ż.
przy uczestnictwie B. W.
o wpis do księgi wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 7 września 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy notariusz zgodnie z art. 80 § 4 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 1796, ze zm.) może dokonać sprostowania aktu notarialnego poprzez poprawienie błędnie sformułowanego ułamka 2/30 na 3/30 części nieruchomości w sytuacji, gdy darczyńca pierwotnie nabył 3/30 części nieruchomości, a następnie złożył oświadczenie woli w przedmiocie darowania obdarowanemu całości

posiadanych przez siebie udziałów w nieruchomości będącej przedmiotem umowy darowizny.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie spełnia wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Przede wszystkim nie ma charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz jest osadzone w realiach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. We wniosku nie odniesiono się do orzecznictwa Sądu Najwyższego i poglądów doktryny w kwestiach objętych zagadnieniem prawnym. Argumentacja skarżącego jest jednostronna i ogranicza się do przedstawienia własnego poglądu prawnego w opozycji do stanowiska Sądu drugiej instancji. Natomiast bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej w zakresie dopuszczalności stosowania przez notariusza instytucji sprostowania, nie stanowi problemu prawnego powstałego na tle konkretnych przepisów prawa, których rozstrzygnięcie niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

Ponadto instytucja sprostowania, o której mowa w art. 80 § 4 Prawa o notariacie została dostatecznie wyjaśniona zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego. Stwierdzono, iż regulacja ta ma charakter wyjątkowy, podlega wykładni ścieśniającej, a sprostowanie może obejmować jedynie takie elementy dokumentu, które mają oczywiste wady. Niedopuszczalne jest doprowadzenie w wyniku sprostowania do zmiany merytorycznej treści dokumentu (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 86/09, nie publ. i z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 341/09, nie publ., uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 1986 r., III CZP 10/86, OSNCP 1987, nr 1, poz. 12).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni

lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Oczywistej zasadności skargi skarżący upatruje w rażącym naruszeniu prawa przez Sąd drugiej instancji, który nie przyjął, że przedmiotem darowizny był udział w nieruchomości 3/30 a nie 2/30 części, mimo że analiza dokumentów stanowiących podstawę wpisu wskazuje, że wolą uczestniczki było darowanie wszystkich udziałów, które były jej własnością.

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w wyżej wskazanym rozumieniu. Skarżący problematykę mającą stanowić o oczywistej zasadności skargi czyni jednocześnie przedmiotem zagadnienia prawnego. Tymczasem, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.). Zważywszy na ograniczoną kognicję Sądu wieczystoksięgowego, odmowa dokonania wpisu spowodowana uznaniem, iż błąd do którego odwołuje się skarżący, nie miał charakteru pozwalającego notariuszowi na skorzystanie z instytucji sprostowania, nie może być uznana za naruszenie prawa w sposób kwalifikowany.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

jw